

การบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและ
วัฒนธรรมที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์
The Administration of Social Studies, Religion, Culture Learning Areas for Thailand
Education 4.0 of Bandai Thepkanjana Upatam School

พระพิระยุทธ จีมะลิ

อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเวศ เวชชะ
อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ อริยา

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

การศึกษาอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม 2) ศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม 3) ศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม 4) สร้างแนวทางการบริหารจัดการเพื่อให้การบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 4 คน ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม 3 คน และคณะกรรมการสถานศึกษามีผลการศึกษา 15 คน และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เรียน 35 คน ผู้ปกครอง 35 คน ชุมชน 5 คน และคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ 9 คน รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 106 คน

เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ Google form เพื่อสรุปค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการการสัมภาษณ์กลุ่มย่อย โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ (Content Analysis) ในสร้างแนวทางการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ ในภาพรวม 1 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตรระดับสถานศึกษา ระดับห้องเรียน และระดับบทเรียน มีการปฏิบัติที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก 2) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ภาพรวมมีการปฏิบัติที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดี

2. เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตร มี 2 ด้าน คือ 1) เหตุปัจจัยสนับสนุน คือ สถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาบุคลากรทั้งผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร การนิเทศกำกับติดตามอย่างเป็นระบบตามแผนที่วางไว้โดยกำหนดเป็นปฏิทินตลอดปี 2) เหตุปัจจัยที่จุดรั้ง คือ การมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนในการวางแผนการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

3. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา มี 2 ด้าน คือ 1) สภาพที่พึงประสงค์ด้านกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร 3 ระดับ ได้แก่ ระดับสถานศึกษา ระดับห้องเรียนและระดับบทเรียน 2) สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ

4. แนวทางการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบด้วย 1) ควรดำเนินการจัดการวางแผนการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน 2) ควรจัดทำสื่ออุปกรณ์การสอนเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ซึ่งสื่อและอุปกรณ์ดังกล่าวสามารถสนองความรู้ และทักษะในเนื้อหาวิชาของหลักสูตรได้อย่างชัดเจน 3) ควรสนับสนุนงบประมาณทรัพยากรอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาครูและบุคลากรและจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ 4) กำกับติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการคิด จากการจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การฝึกปฏิบัติและการประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวัน 5) จัดให้มีการประเมินหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อนำปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนำหลักสูตรไปใช้มาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรการศึกษาต่อไป

Abstract

The objectives of this study were: 1) to examine the administration of school curriculum in social studies, religion, culture learning areas; 2) to investigate factors affecting the administration of school curriculum in social studies, religion, culture learning areas; 3) to explore desired scenario administration of school curriculum in social studies, religion, culture learning areas for Thailand

Education 4.0. The population and samples were 106 participants that included 4 school administrators, 3 teachers in social studies, religion, culture learning areas, 15 school board of committees, 35 students, 35 parents, 5 community members, and 9 committee members in academic affairs and curriculum administration. The first research instrument was questionnaire based on Google Form and the data was analysed by percentage, mean, standard deviation. The second research instrument was focus group discussion and the data was analyzed by content analysis in order to develop the guidelines for the school curriculum administration on social studies, religion, culture for Thailand Education 4.0 of Bandai Thepkanjana Upatam School.

The findings showed that:

1. The circumstance of school curriculum administration in social studies, religion, culture learning areas of Bandai Thepkanjana Upatam School, in overall, was reported. 1) The curriculum administration process at school, classroom, and lesson levels were found operated at the very good level. 2) The participation of stakeholders in curriculum administration of social studies, religion, culture learning areas, in overall, was found operated at the good level.

2. The factors affecting the quality of the curriculum administration consisted of 2 aspects. 1) Promoting factors were that the school performed planning on personnel development covering administrators, teachers, and stakeholders related to curriculum implementation, deployed systematic supervision based on clearly defined year-round action planning. 2) Depromoting factors were participation of students, parents, and community in planning the school curriculum, encouragement and support on academic presentation and publication.

3. The desired future scenario of school curriculum administration comprised 2 aspects. 1) The desired future scenario on curriculum administration process involved 3 levels including school, classroom, and lesson. 2) The desired future scenario of stakeholders in school curriculum administration involved administrators, teachers, students, parents, community, school board of committee, committee members on academic affairs and curriculum administration.

4. The guidelines for school curriculum administration on social studies, religion, culture learning areas were proposed. 1) Should setup curriculum development planning to support student's needs. 2) Should develop instructional media and equipment that meet the learning demand and content of the lesson clearly. 3) Should allocate sufficient budget and resources for teachers and personnel development, and provide instructional materials and equipment favorable to efficient

learning management. 4) Should monitor and supervise instructional activities supporting critical thinking skills, authentic learning experience, and daily life application. 5) Should perform school curriculum evaluation in search for curriculum implementation problems and resolution for future curriculum revision.

บทนำ

โรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนอุปถัมภ์ ได้ดำเนินการใช้หลักสูตรในโรงเรียนที่มีความพร้อมใช้หลักสูตรในปีการศึกษา 2552 ดังนั้นโรงเรียนจึงได้ทบทวนหลักสูตรโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนอุปถัมภ์ พุทธศักราช 2552 ที่ได้ใช้ในปีการศึกษา 2552 และปีในการศึกษา 2553 โดยนำข้อมูล ที่ได้จากประเมินการใช้หลักสูตร การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสองจุดเน้นตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษารอบสอง โดยได้ศึกษาวิเคราะห์นำข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 - พ.ศ.2554) มาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนอุปถัมภ์ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2554) เพื่อใช้กับนักเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 เป็นต้นมานั้น (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ , 2545 : 1) พบประเด็นที่เป็นปัญหาและความไม่ชัดเจนของหลักสูตร ดังนี้ ปัญหาด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ปัญหาด้านการบริหารจัดการปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน ปัญหาด้านพัฒนาผู้เรียน ปัญหาด้านการวัดผลประเมินผลปัญหาด้านการนิเทศ ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ปัญหาด้านผลผลิตหรือด้านผู้เรียน ปัญหาในส่วนของเอกสารหลักสูตร เช่น กระบวนการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ

การศึกษาไทย 4.0 การจัดการศึกษาจะให้มีประสิทธิภาพนั้น ด้านหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน มุ่งเน้นการวิจัยและนวัตกรรม ให้มีแนวปฏิบัติและมาตรการมุ่งใจในการสร้างความร่วมมือของทุกภาคส่วนเพื่อสร้างความเสมอภาคด้านคุณภาพ ชีวิตเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร เยาวชนที่มีความต้องการพิเศษ และเยาวชนชายขอบ การพัฒนาเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ชุมชนที่ตอบสนองความต้องการเด็ก เยาวชน และพ่อแม่ที่มาจากหลากหลายกลุ่ม การเปรียบเทียบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน ในด้านหลักสูตร การพัฒนา หลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน ความมุ่งมั่นสู่การสร้างความสำเร็จในชีวิต การครองตนตามหลักศาสนาและวัฒนธรรม อย่างมีประสิทธิภาพและอย่างยั่งยืน

การบริหารและการจัดการ ด้านหลักสูตรสถานศึกษาของนักเรียน จึงถือว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่อยู่ในชีวิต นักเรียนไม่มีความเข้าใจและศึกษาอย่างจริงจังและจริงใจ และเล็งเห็นว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในบทเรียนนั้นเป็นสิ่งที่น่าเบื่อ จึงถือได้ว่าเป็นการวางรากฐานที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษา เพราะนักเรียนในสถานศึกษาทุกระดับต้องเรียนวิชาพุทธศาสนา เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

ให้เจริญก้าวหน้า สงบสุข ในหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้องมีเจตคติ และค่านิยม ที่ดีต่อพระพุทธศาสนามีทักษะในการคิด การปฏิบัติ สามารถนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาตนเอง และสังคม การจัดกิจกรรมหลักสูตร สถานศึกษา จึงเป็นขั้นตอนสำคัญที่สุดของการนำหลักสูตรไปใช้ และการจัดกิจกรรมหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้น กระบวนการ ทุกบทเรียนโดยมุ่งเน้นให้นักเรียน ข้อเท็จจริงดูวิธีการประเมินข้อมูลรู้จักการเลือกและตัดสินใจได้ฝึก ปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้สืบ ไปครูจะต้องใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับ ผู้เรียนและบทเรียน

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงเป็นผู้หนึ่งที่มีส่วนโดยตรงต่อการจัดหลักสูตรสถานศึกษาในรายกลุ่มสาระการ เรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจึงมีความสนใจ และประสงค์ที่จะศึกษาระบบการจัดหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อศึกษาสภาพการบริหารและจัดการหลักสูตร เพื่อศึกษาเหตุ ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการบริหารและจัดการ เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียน บ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์เพื่อกำหนดภาพอนาคตการบริหารและจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารและจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่ ประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 เพื่อจะได้ทราบข้อเท็จจริงและนำความคิดเห็นและแนวปฏิบัติที่ ได้จากการศึกษาค้นคว้า ครั้งนี้มาพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหารวมทั้งปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเสนอแนวทางการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในระดับสถานศึกษา ระดับห้องเรียน และในระดับบทเรียน ของโรงเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการ บริหารและการจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียน

ประโยชน์ของการวิจัย

ด้านความรู้

เป็นข้อมูลในการบริหารและการจัดหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ เพื่อ รู้สภาพการบริหารและ การจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการ

บริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ของโรงเรียน และ
รู้แนวทางในการบริหารจัดการเพื่อให้การบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม
ศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ เพื่อสอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0

ด้านการนำไปใช้

สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมการดำเนินการบริหารและการจัดการหลักสูตร
สถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียน
บ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพการบริหารและจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและ
วัฒนธรรม ของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ โดยดังนี้

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา สภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตรที่กำหนดในปีการศึกษา 2560
มีดังนี้ 1) การบริหารและการจัดการหลักสูตรใน 3 ระดับได้แก่ การบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การ
บริหารและการจัดการหลักสูตรระดับห้องเรียน และการบริหารการจัดการเรียนรู้ระดับบทเรียน 2) สภาพของการ
บริหารและการจัดการหลักสูตร ได้แก่ กระบวนการการบริหารและการจัดการหลักสูตร และการปฏิบัติตามบทบาท
ของผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.2 ด้านแหล่งข้อมูล แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ โรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์

1.3 ด้านเวลา ปีการศึกษา 2560

2. ศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพการบริหารและจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการ
เรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์

2.1 ด้านเนื้อหา 1) เหตุปัจจัยสำคัญ ได้แก่ เหตุปัจจัยสนับสนุนและเหตุปัจจัยที่ฉุดรั้ง 2) การบริการ
และการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาใน 3 ระดับ ได้แก่ ระดับสถานศึกษา ระดับห้องเรียน และระดับบทเรียน ฯลฯ

2.2 ด้านแหล่งข้อมูล แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์

2.3 ด้านเวลา ปีการศึกษา 2560

3. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารและจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์

3.1 ด้านเนื้อหา 1) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการใน 3 ระดับ ได้แก่ สถานศึกษาระดับห้องเรียน และระดับบทเรียน 2) การบริหารและการจัดการ กระบวนการบริหารและการจัดการ และ บทบาทของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

3.2 ด้านแหล่งข้อมูล 1) แหล่งปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ 2) แหล่งทุติยภูมิ ตำราที่เกี่ยวกับการบริหารและการจัดการ บทความที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการ หลักสูตรสถานศึกษาตั้งแต่ปี 2542 หรือช่วงศตวรรษที่ 21 ฯลฯ

3.3 ด้านเวลา ช่วงปีการศึกษา 2561 - 2564

4. แนวทางในการบริหารการจัดการเพื่อทำให้การบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4.1 ด้านเนื้อหา 1) วิสัยทัศน์ของหลักสูตร 2) พันธกิจ 3) เป้าประสงค์ 4) ยุทธศาสตร์ 5) แนวทางการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรม 6) แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 7) แนวทางการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษา 8) โครงสร้างจากการจัดระบบการเรียนรู้ตามหลักการบริหารและการจัดการ 9) ผู้นำในการจัดโครงการ/กิจกรรมตามหลักการบริหารจัดการ การเรียนรู้ตามกระบวนการบริหารและการจัดการ 10) การกำกับติดตาม ด้านสถานศึกษา ด้านผู้เรียน ด้านบุคลากร

4.2 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ตำราที่เกี่ยวกับการบริหารและการจัดการ บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตั้งแต่ปี 2542 หรือในช่วงศตวรรษที่ 21 ฯลฯ

4.3 ด้านเวลา ช่วงปีการศึกษา 2561 – 2564

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 สภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์

1. วิธีการวิจัย ได้แก่ วิจัยเชิงคุณภาพ และวิจัยเชิงปริมาณ
2. เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มี 4 ชุด ดังนี้ 1) แบบสอบถามกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตรระดับสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ 2) แบบสอบถามกระบวนการบริหาร

และการจัดการหลักสูตรสอนระดับห้องเรียนของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ 3) แบบสอบถามกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตรระดับบทเรียน ของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ 4) แบบสอบถามการปฏิบัติตามบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์

3. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ Google form เพื่อสรุปคำร้อย จากแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลตามระดับคุณภาพการปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 2 เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพของการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์

1. วิธีการวิจัย ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยใช้การสนทนากลุ่มเป้าหมาย (Focus Group Discussion) เป็นเครื่องมือในการวิจัย
3. แหล่งข้อมูล ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ ได้แก่ ครูผู้สอน 5 คน

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์เนื้อหาสำคัญของข้อมูลจากการสนทนากลุ่มจะใช้การแปลความหมายที่เหมาะสม ซึ่งเป็นค่าต่อเนื่องเริ่มตั้งแต่ข้อมูลดิบการบรรยาย การตีความ ข้อเสนอแนะ และสังเคราะห์เป็นความเรียง

ขั้นตอนที่ 3 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์

1. วิธีการวิจัย ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยใช้การสนทนากลุ่มเป้าหมาย (Focus Group Discussion) เป็นเครื่องมือในการวิจัย
3. แหล่งข้อมูล ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ ได้แก่ ครูผู้สอน 5 คน

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์เนื้อหาสำคัญของข้อมูลจากการสนทนากลุ่มจะใช้การแปลความหมายที่เหมาะสม ซึ่งเป็นค่าต่อเนื่องเริ่มตั้งแต่ข้อมูลดิบการบรรยาย การตีความ และข้อเสนอแนะ และสังเคราะห์เป็นความเรียง

ตอนที่ 4 แนวทางการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ ควรเป็นอย่างไร

1. วิธีการวิจัย ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research - PAR)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research - PAR) เป็นเครื่องมือในการวิจัย
3. แหล่งข้อมูล ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ ได้แก่ ครูผู้สอน 3 คน
4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์เนื้อหาสำคัญของข้อมูลจากการสนทนากลุ่มจะใช้การแปลความหมายที่เหมาะสม ซึ่งเป็นค่าต่อเนื่องเริ่มตั้งแต่ข้อมูลดิบการบรรยาย การตีความ และข้อเสนอแนะ และสังเคราะห์เป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

การสร้างแนวทางการบริหารจัดการเพื่อให้การบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ ผลการศึกษาได้ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ของหลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรการศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาพลศึกษา มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน
2. แนวทางการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผลการศึกษามีดังนี้ 1) ด้านการวางแผนและดำเนินงานพัฒนาวิชาการ ประกอบด้วยแผนงาน (1) แผนงานพัฒนาหลักสูตร (2) แผนงานการเรียนการสอน (3) แผนงานสื่อการเรียนการสอน (4) แผนงานวัดและประเมินผล 2) ด้านการวางแผนและดำเนินงานพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ควรจัดแผนงานพัฒนาทางวิชาชีพครู โดยมีโครงการพัฒนาบุคลากรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 3) ด้านการวางแผนและการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ควรมีแผนงานพัฒนาข้อมูลสารสนเทศ โครงการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 4) ด้านการวางแผนและจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ควรจัดแผนงานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน กิจกรรมที่สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น วัด ชุมชน ฯลฯ

3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร 1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร 2) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรสนับสนุนงบประมาณทรัพยากรอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาครูและบุคลากรและจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ 4) ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร มีการจัดทำแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ โดยเน้นบรรยากาศการนิเทศอย่างเป็นทางการ กัลยาณมิตร มีการกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน 5) ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร จัดให้มีการประเมินหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อนำปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนำหลักสูตรไปใช้มาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรการศึกษาต่อไป

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู 1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรมีวางแผนการพัฒนาตัวเองให้มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 2) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดการสอนตามหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นสำคัญ วิธีการที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา 3) ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรจัดเตรียมสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา 4) ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ควรกำกับติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการคิด จากการจัดการการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การฝึกปฏิบัติและการประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวัน 5) ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ควรมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือที่มีคุณภาพและหลากหลาย

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน 1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอน ผู้ปกครอง 2) ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงในกิจกรรมต่างๆ ของการศึกษาได้จัดขึ้น 3) ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ควรร่วมพัฒนาสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา 4) ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ควรประเมินการเรียนรู้ของตนเองและเพื่อนร่วมกิจกรรมจากพฤติกรรมการปฏิบัติและคุณภาพของงานที่ปฏิบัติ นำผลที่ได้ไปพัฒนาตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรวางแผนกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอน ทำหน้าที่ผู้เรียนเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียนในการมีระเบียบวินัย มีคุณธรรม มีลักษณะพึงประสงค์ มีการแก้ไขปัญหาได้ถูกต้อง มีการ

ถ่ายทอดชนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมทำตามศักยภาพ 3) ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ร่วมส่งเสริมสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของการศึกษา 4) ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ควรร่วมมือกับครูในการประมวลผล การเรียนรู้และติดตามพัฒนาการของผู้เรียน

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน 1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรวางแผนพัฒนาการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชนท้องถิ่น 2) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชนท้องถิ่น 3) ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา 4) ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ควรร่วมประเมินผลการจัดการศึกษาและเสนอแนะแนวทางพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา 1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรวางแผนร่วมกับสถานศึกษากำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ร่วมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ของหลักสูตรสถานศึกษา 3) ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาโดยประสานกับชุมชน หน่วยงานภาครัฐภาคเอกชน ในการสนับสนุนการเงิน บุคลากร ทรัพยากรการศึกษาในการจัดกิจกรรมต่างๆ 4) ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร กำกับการดำเนินการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น 5) ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ร่วมประเมินการจัดการศึกษาและเสนอแนะทาง พัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ 1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรวางแผนการดำเนินงานวิชาการ กำหนดสาระรายละเอียดของหลักสูตรระดับการศึกษาและแนวทางการจัดสัดส่วนสาระการเรียนรู้และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของท้องถิ่น 2) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดทำคู่มือบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษานิเทศกำกับติดตามให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลและการแนะแนวให้สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากุศลกร เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการแนะแนวให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและแนวทางการดำเนินการของหลักสูตร 4) ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร การนิเทศติดตามการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา 5) ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ควรมีการตรวจสอบทบทวนประเมินมาตรฐาน

การปฏิบัติงานของครูและการบริหารหลักสูตรระดับการศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาแล้วใช้ผลประเมินเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของครูและการบริหารหลักสูตรปีการศึกษาต่อไป

4. แนวทางการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีดังนี้

4.1) ผู้อำนวยการ ควรมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) จัดทำแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ 2) จัดให้มีการประเมินหลักสูตรของสถานศึกษา 3) ประชาสัมพันธ์หลักสูตรของสถานศึกษาให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา 4.2) ครู ควรมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) จัดการนิเทศ กำกับ ติดตาม การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 2) พัฒนาระบบการเรียนรู้โดยจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูต่อไป 4.3) นักเรียน ควรมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) ประเมินการเรียนรู้ของตนเองและเพื่อนร่วมกิจกรรมจากพฤติกรรม การปฏิบัติ และคุณภาพของงานที่ปฏิบัติ นำผลที่ได้ไปพัฒนาตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา 4.4) ผู้ปกครอง ควรมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) ร่วมมือกับครูในการประมวลผลการเรียนรู้และกำกับ ติดตามพัฒนาการของผู้เรียนในทุกด้าน 4.5) ชุมชน ควรมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) ร่วมประเมินผลการจัดการศึกษาและข้อเสนอแนวทางการศึกษาของสถานศึกษา กำกับ ติดตาม ประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชนท้องถิ่น 4.6) คณะกรรมการสถานศึกษา ควรมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) กำกับการดำเนินการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น 2) ร่วมประเมินการจัดการศึกษาและเสนอแนวทาง พัฒนาการศึกษาศึกษาของสถานศึกษา 4.7) คณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ควรมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) ติดตามผลการเรียนของนักเรียนรายบุคคล 2) นิเทศติดตามการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ 3) ตรวจสอบทบทวนประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูและการบริหารหลักสูตรระดับการศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาแล้วใช้ผลประเมินเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของครูและการบริหารหลักสูตรปีการศึกษาต่อไป 4) รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อจะได้ปรับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

2. ควรปรับเปลี่ยนกระบวนการตัดสินใจในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสร้างทางเลือกที่หลากหลายในการเรียนรู้

3. ควรผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอนให้มากขึ้น โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และนวัตกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับชีวิตจริง

4. สร้างเครือข่ายครูผู้สอนในกลุ่มวิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

5. ควรแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ทางเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการะหน้าที่ ที่ตนเองรับผิดชอบ รวมทั้งเผยแพร่ผลงานทางวิชาการให้สาธารณชนได้รับรู้และนำไปเป็นแบบอย่าง

ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีขั้นตอนในการนำไปใช้อย่างชัดเจนเพื่อเพิ่มศักยภาพของครูผู้สอนให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมให้ครอบคลุม ด้านคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพการบริหาร

2. ควรศึกษาหลักการบริหารที่เหมาะสมกับการบริหารและการจัดการหลักสูตรของสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม

3. ควรศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ ทางเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมที่ตนเองรับผิดชอบ รวมทั้งเผยแพร่ผลงานทางวิชาการให้สาธารณชนได้รับรู้และนำไปเป็นแบบอย่าง

รายการอ้างอิง

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพมหานคร:

องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

ประเวศ เวชชะ. (2559). *เอกสารประกอบคำสอนการบริหารหลักสูตร การสอน การวัดประประเมินผลการเรียนรู้*.

เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.